

La darrera lliçó del professor Basilio Losada (18 de maig de 2000). —El curs 1999-2000 el professor Basilio Losada, catedràtic de Filologia Galaico-Portuguesa, va concloure la seva llarga i profitosa tasca com a professor de la Universitat de Barcelona. I ho va fer en una aula plena de companys, antics alumnes i amics de tants anys que reconeixien així el seu mestratge i el seu paper com a principal difusor, tant a Catalunya com a la resta d'Espanya, de les literatures escrites en gallec i portuguès.

El tema escollit per a la seva darrera lliçó fou l'obra de Rosalía de Castro; d'aquesta manera reprenia la seva primera classe a la universitat, on parlà de la seva poesia en gallec. Precisament, començà parlant de l'obra poètica gallega, amb la qual Rosalía de Castro se situa com a figura auroral de la literatura gallega i alhora com a exemple d'escriptora que ofereix, a

les successives generacions, un missatge que invita a pensar amb llibertat i risc. Per la seva condició d'autora clàssica, l'obra de la poeta gallega estigué sotmesa des del moment de la seva publicació a un seguit d'interpretacions acuradament fixades pel professor Basilio Losada (lectures folklòrica, existencial, social, feminista i religiosa). Després d'aquest apropament a la recepció crítica, parlà de la seva vessant narrativa, escrita, com la seva correspondència, en castellà. El professor Losada retrata l'autora com a dona ferida que escriu en gallec per fet d'ésser la llengua dels humils, dels que ella anomena els *tristos*, “los que soportan sin saberlo la jauría de los triunfadores”. Tanmateix, fa un atent recorregut crític per l'obra narrativa rosaliana, que explicà com un acte de sinceritat de l'autora. El text íntegre de la lliçó es recull al volum d'homenatge Professor Basilio Losada, *Ensinar a pensar con liberdade e risco* (Barcelona: Xunta de Galicia / Publicacions de la Universitat de Barcelona, 2000), coordinat per Isabel de Riquer, Elena Losada i Helena González.

Així mateix, tot coincidint amb la jubilació del mestre es van organitzar al mes de novembre de 2000 les jornades *Oralidad e creación en Galicia*, per tal de reflexionar sobre un dels temes preferits del professor Losada, l'oralitat com a suport de la tradició popular i com a punt de partida per a la renovació de la narrativa culta actual, en la qual van participar destacats estudiosos com ara Xesús Alonso Montero, Carlos Casares, Suso de Toro, el narrador oral Cándido Pazó i el mateix professor Losada (Cfr. nota anterior). [I. R/ E. L./H. G.]